

کلام مرحوم عراقی در تشریح مبنای سکاکی

وظیفه واضع، «ایجاد ارتباط» و وظیفه مستعمل، «انطباق دادن» است

مستعمل مجاز، واضع نیست بلکه مدعی انطباق این لفظ بر این فرد است

با توجه به این عبارت:

می توان گفت که چنین انطباقی را می توان در مبنای سکاکی نیز پذیرفت

کلام حضرت امام : عدم اختصاص این مینا به استعاره

آنچه گفتیم اختصاصی به استعاره ندارد و در «مجاز مرسل» هم جاری می شود

غلط بودن دو بحث :

۱. بحث از «اجازه واضح» در استعمال مجازات
  ۲. بحث از «بالطبع» یا «بالوضع» بودن علاقات مجازی، غلط است
- چراکه : در همه مجازها، لفظ در موضوع له استعمال می شود.

کلام مرحوم پروجردی در باب حقیقت مجاز

لفظ همواره در موضوع له، استعمال می شود.

مراد جدی :

گاهی : همان موضوع له حقیقی است   گاهی : عین ادعایی یا فرد ادعایی است

قضیه مشتمل بر استعمال مجازی به دو قضیه منحل می شود:

۱. «قضیه منطوقه» که در آن حکم شده است به ثبوت محمول برای موضوع
۲. «قضیه ضمنیه» که در آن ادعا شده است که مراد جدی، فرد ادعایی است

اشکال شهید صدر بر سکاکی

مفهوم غیر موضوع له،
«همان» مفهوم موضوع له است

مفهوم غیر موضوع له،
«مصدیقی» از مفهوم غیر موضوع له است

دو فرض
برای مرجع ادعای سکاکی

اشکال شهید صدر بر سکاکی / اشکال اول فرض اول

مدعای سکاکی (تصرف در امر عقلی محض) ثابت نمی شود
 چراکه : بالاخره لفظ در غیر موضوع له به کار رفته و بعد ادعا شده است که مفهوم رجل
 شجاع همان مفهوم اسد است

ما می گوئیم : این اشکال وارد نیست
 سکاکی نمی گوید اسد در رجل شجاع استعمال شده
 بلکه می گوید اسد در حیوان مفترس استعمال شده و بعد ادعا شده این دو مفهوم یکی هستند

اشکال شهید صدر بر سکاکی / اشکال سوم بر فرض اول

اگر ادّعا موجب وضع جدید است = دیگر مجاز نیست

اگر ادّعا موجب وضع جدید نیست = نمی توان احکام علقه وضعیه را به صرف ادّعاء بر مفهوم مجازی حمل کرد؛ چراکه دلالت از آثار واقعی و تکوینی علقه وضعیه است

ما می گوییم: این ادّعا، وضع جدید پدید نمی آورد ولی آثار علقه وضعیه را توسعه می دهد
چراکه:

اولا: صحت استعمال از لوازم تکوینی علقه وضعیه نیست بلکه وابسته به طبع جامعه عقلاء است
ثانیا: لو سلمنا دلیلی نداریم که دلالت لفظ بر هر معنای دیگر نیز از لوازم تکوینی علقه وضعیه باشد

کلام مرحوم میرزای قمی در باب مجاز

اگر ادّعا موجب وضع جدید است = دیگر مجاز نیست

اگر ادّعا موجب وضع جدید نیست = نمی توان احکام علقه وضعیه را به صرف ادّعاء بر مفهوم مجازی حمل کرد؛ چراکه دلالت از آثار واقعی و تکوینی علقه وضعیه است

ما می گوییم: این ادّعا، وضع جدید پدید نمی آورد ولی آثار علقه وضعیه را توسعه می دهد
چراکه:

اولا: صحت استعمال از لوازم تکوینی علقه وضعیه نیست بلکه وابسته به طبع جامعه عقلاء است
ثانیا: لو سلمنا دلیلی نداریم که دلالت لفظ بر هر معنای دیگر نیز از لوازم تکوینی علقه وضعیه باشد